

KASZĘBSCZÉ PIEKŁO

Co to je „piekło”? Jedny mówią, że cobë sã tegò doznac, mùszi przińc na jedną mszą a pòslèchac òrganistë... A kaszëbsczé piekło? Je tak cos? Jak to wézdrzi? Chto tam je? Za jaczé grzéchë móže tamùj trafic? Tegò sã doznómë wszétcë, czejküreszce skùńczimë nasze zemsczé wanodži. W niebny brómie stanie psotnik Derda z *Žecô i przigódow Remùsa Aleksandra Majkowsczégò* i mdze pôlcã wskôzywôł, chto dze pùdze.

Równak nie wszëtcë mûszą jic do piekła. Dzél — kaszëbsczi dzejörze zrzeszony, ksäza, co msze kaszëbscze òdprôwiają, profesorzë, co mädré ksążczi piszą, lëteracë, co przénomni półtora knédži w cwiardi òbkłodce stwòrzëlë, szkólny od kaszëbsczégò, co nie robią felów w pi-senkù, wszëtcë, co jich nôdgrodzëlë Medalä Stolemä, a czerowca aùtobùsa z Wejrowa, co jak jachôt, tej wszëtcë pa-sażerowie sã gorliewie módlëlë — wierã pùdze žiwca do kaszëbsczégò nieba.

Do kaszëbsczégò cziszcza pewno trafią dzejörze, co są niezrzeszony, ksăža Kaszëbi, co nie òdprôwiają kaszëbscich mszów, letkò úczałi – dochtorzë, a téż czêsto letkò úczałi – magistrowie i magistrë, pisórze, co skriblą jinaczi, jak przékôzywô Radzëzna Kaszëbsczégò Jäzëka, szkólny, co jima kaszëbsczi je nót leno do warkowégo pòkrokù, jiny lędze, co jesz ni mają Medalu Stolema, a ten, co napisôt „Czästkkówò” w môl „Czästkkówò” na tôblęcy przë dardze.

Tej chto sã zadostónie do piekla? Wszêtcë za żêcô niedogrzóny. Znajeta taczych, co jima nawetkã òblato je zémno? Co räcëska a nożëska mają jak z lodu? Tec prawie w piekle je wiedno globalné òceplenié. To jima mdze plažëc. Diôbli méster òd kôctów na-pôli bükòwim drzewã a wszêtcë zazëbli sã kùreszce pòtêmają na wieczi. Ti, co niechajú ùžiwaniô kaszë-biznë, bò „nie chcą kaleczyć tego pięknego języka”. Jich jãjëcëska mdą wêcygnioné szczëpcama zez gã-bów a mdze z nich zerznonioné cëzé jãjëkowé miåso òd kôlonizatorów narosté. Spiewôcë, co spiëwia na-sermater, falszëwie, przez wiecznosc mdą cwiczëc tâ-nótã, w jaką za żêcô tak nie trôfielë. Kûchôrczi, co wa-rzëtë bèle co, mdą wcyg a wcag jadlë to, co ûwarzëzel.

Zgniélusów nierzetelnéch, co nie robilë, chòcô jima bělo zaplaconé, te nieùtczéwie zarobioné eûrodět-
czi mdą niemiłoserno pôleć. Klapétnicë, co òbgodi-
welé ùmarlégò òbczas pògrzébù, bez kùńca mdą pò-
wtarzac „Òjce nasz” pò łacenie òd kùńca. Bankowi
ùrzadnicë, co namôwielë lëdzy do braniô na bórg we-
szwajcarskich frankach, wieczno bâdą przelicziwac
jich kùrs pòdlug kaszébsczégò dëtka i wstec nie mdze-
sã jima zgódzało. Pòliticë, co co jinégò przëobié-
celë, a co jinégò robilë, bdą wieczno pòdnaszac râce
w głosowaniem, jaż remiona jima òmglejä – i zôs òd
nowa. Krómòwi, co przedowają stôré towôrë z „prze-
bitą” datą, mdą mielë za sztrôfą codzynne wertowa-
nié kalädôrzów, jaż òd te-
przecagù jich rozboli głowa
– i tak na òkrágło. Szpece
òd drogów bâdą wpôdelë-
w swoje niezalémioné dzu-
rë. Dochtorzë, co zle òbsa-
dzélë zdrowié lëdzy, chòrzec
bdą na to, czegò nie nale-
zlié kòl pacjentów. Przepò-
wiôdôcze pògòdë mdą sã na-
òtmianë: rôz skwarzec na

słuńcu, a rôz mòkrzëc òd deszczu. Ti, co jurzą na siebie nôrodë, cobé zwëskac jich bògactwò – bâdą pùcowac swòjima râkowama bótë tima, co przez nich ùmerlë. Mechaników, co pòdmieniwają we warsztatach dobré czäscë àutołów na złé, sóm Lëcépierz mdze na żelôzny karze wòzył pò nôwikszich piekłowych reklenach. Osobny mól mdą mielë państwowi ùrzädnicë, co jima kòzdô lëdzkô krziwda mdze przez megafón trąbionô do ûszów pò szesc razów. Ti, co sëchim pëskâ zezerlë dëtczi lëdzy, co je na emerituranë úżorgelë w ZUS-u, bâdą mielë przesëniati emerytalny wiek na 120 lat. Ti, co kradnà drëdžima czas, bdą gò mielë wcyg za mało. Tima, co za żëcô za wiele pilë kòlë, jedlë czipsów a sedzelë w internetach, diôblë kôżą pòrechòwac a zgrëzc kòzdé zdebłò na Czórny Pažäcy. Dzecóm, co pëskûja rodzycoma, mdą zarzeszoné jääzczci. Starszima, co mają dlô swêch dzôtk za mało czasu, szatani dołożą do dozéraniô pò dwadzesce szték wicy. Zli lëdze, co za żëcô gnäbilë zwierzäta, będą terô gnäbony przez nie. Tima, co cëganią, wëroscą na lëpach držonë. Mûr'zowie za żëcô – w piekle robić mdą kabaretë. A Fópka pùdzde do piekła za ten felietón.

TÓMK FÓPKA